

ARXIU / RAFA GIL

Bancs i caixes en estat d'alerta

Les autoritats monetàries europees han pronosticat noves fusions entre bancs i caixes. I això que, amb la unió Santander-Central Hispano, la concentració de poder bancari a l'estat espanyol és ja superior que a Catalunya, el País Valencià o les Illes Balears.

L'aparició de l'euro ha tingut l'efecte d'un autèntic assalt al poder bancari, que en aquests moments pateix una revolució tant en les entitats grans com en les petites, tant a la banca com en les caixes d'estalvis. Només fa dos mesos des de la creació de la moneda única i a l'estat espanyol ja és a punt la primera macrofusió, entre el Banc Santander i el Central Hispano. El 6 de març, els accionistes dels dos bancs han d'aprovar l'operació convocats, respectivament, per

Emilio Botín i pel tàndem Amúsategui-Corcóstegui. Un "primer assalt" que ha canviat la correlació de forces al sector financer i ha obert la caixa dels trons dels rumors sobre fusions entre els competidors del nou BSCH, tant en el camp de la banca com entre les caixes d'estalvi.

Concentració bancària. El pes del poder financer català, encapçalat per la Caixa de Pensions, ha baixat graons com a conseqüència de la fusió Santander-

Central Hispano, que serà dues vegades més gran que la "supercaixa" catalana. I és que el nivell de concentració bancària a l'estat espanyol a partir d'ara serà superior al que hi haurà a Catalunya, al País Valencià o a les Illes Balears, segons un estudi elaborat per a EL TEMPS per l'Institut d'Anàlisi Econòmica (IAE), del Consell Superior d'Investigacions Científiques. Fins ara, la situació era la contrària, perquè a Catalunya, el País Valencià i a les Illes Balears hi havia més concentració que a la

ans a causa de la fusió Santander-Central Hispano

resta de l'estat, però ara la fusió dels dos grans bancs espanyols ha canviat radicalment el panorama.

En altres paraules, ara a l'estat espanyol hi ha menys competència entre entitats bancàries que no pas als Països Catalans, tot i que la fusió del Santander amb el Central Hispano també ha provocat una disminució de la competència a Catalunya, el País Valencià i les Illes. Per a mesurar la situació del mercat bancari abans i després de la fusió, el IAE utilitza l'anomenat índex d'Herdindhal, basat en el nombre d'oficines. Segons aquest índex, la màxima competència entre bancs es dona ara a les Illes Balears, seguides de la província d'Alacant, mentre que a les províncies de Lleida i Tarragona és on hi ha més concentració i, per tant, menys competència. La unió Santander-Central Hispano té un impacte molt similar a Catalunya i al País Valencià, on aquesta fusió incrementarà el grau de concentració bancària al voltant d'un 38%, mentre que a nivell espanyol la concentració augmentarà un 53%.

El cas de les caixes. De tota manera, l'estudi es basa en dades de la patronal bancària, l'AEB, que no tenen en compte les caixes d'estalvis. Això significa que el grau de competència als Països Catalans és encara més gran, perquè aquí la quota de mercat de les caixes d'estalvis no solament és molt important, sinó que supera la de la banca. Aquesta situació, que en principi hauria d'afavorir l'usuari, no durarà gaire temps si són certes les previsions del Banc Central Europeu, que acaba de publicar un informe on pronostica fusions, absorcions i aliances entre diferents entitats en els països on hi ha més densitat d'oficines de bancs i caixes. És el cas de l'estat espanyol, que té una mitjana de 0,95 oficines cada 1.000 habitants, i encara més dels Països Catalans, amb 1,13 oficines, nivells tots dos molt superiors a la mitjana europea de 0,48 oficines.

L'opinió de totes les fonts polítiques i empresarials consultades

per EL TEMPS és que els processos de fusió, que han començat amb el BSCH, continuaran aviat, però encara hi ha moltes incògnites per aclarir. Si el més probable és que, després de les eleccions municipals i autonòmiques del pròxim 13 de juny, al País Valencià es plantegi la fusió entre Bancaixa i la CAM (vegeu pàgines 24 i 25), de moment els pronòstics s'aturen aquí. Les teories de moda sobre les fusions entre caixes d'estalvis són de dos tipus: primera, cal fusionar caixes de la mateixa comunitat autònoma, per tal de dotar de poder financer les economies regionals; segona, el que cal fer és precisament el contrari, fusionar caixes de llocs diferents, perquè així augmenta la implantació territorial d'aquestes entitats.

Pèrdua de poder financer?

La segona teoria no té per ara gaires defensors als Països Catalans. L'opció de les caixes valencianes està clara, mentre que a Catalunya i a les Illes Balears tampoc no han aparegut partidaris de fusionar les caixes catalanes o "Sa Nostra" amb entitats espanyoles, tot i que damunt del paper pugui tenir sentit, com va suggerir no fa gaire el president de Cajamadrid quan va proposar la fusió amb Caixa de Pensions. Damunt del paper pots ser sí, però els inconvenients polítics són definitius: les fusions entre caixes catalanes i espanyoles podrien desplaçar el centre de decisió de les noves entitats fora de Catalunya, amb la consegüent pèrdua de poder financer, que ja és relativament petit si es compara amb Madrid, el País Basc o els altres països europeus. De moment, els directius de les caixes catalanes estudien la manera d'aliar-se amb altres entitats, ja siguin espanyoles o estrangeres, sense haver de fusionar-s'hi. Caixa de Sabadell, Caixa Penedès i altres entitats ja han avançat en aquesta direcció, però en general l'"assalt" de la moneda única europea ha provocat una desorientació considerable.

Jordi Fortuny

RÀNQUING

CATALUNYA, PAÍS VALENCIÀ I ILLES

Recursos de creditors en milions de pessetes, a 30-10-98

Caixa de Pensions	7.403.422
Caixa Catalunya	2.344.009
Bancaixa	1.677.907
CAM	1.482.794
Banc Sabadell	1.423.817
Caixa Penedès	656.083
Caixa de Balears "Sa Nostra"	455.427
Banc de València (grup Bancaixa)	426.318 *
Caixa de Sabadell	406.866
Caixa de Tarragona	386.838
Caixa de Terrassa	374.757
Banca March	370.084 *
Caixa de Girona	311.096
Caixa Laietana	253.742
Caixa de Manresa	218.171
Fibanc	140.182 **
Bankpyme	136.328 **
Caixa de Manlleu	118.392
Caixa d'Ontinyent	43.849
Caixa de Pollença	19.688
Caixa de Carlet	14.092

* Recursos aliens, fons d'inversió propis i aliens i plans de previsió a 31-12-98

** Patrimoni de clients de fons d'inversió col·lectiva a 31-12-98

Font: 'INFORME MENSUAL' DE LA CAIXA DE PENSIONS I ELABORACIÓ PRÒPIA

ANDORRA

Dipòsits de clients, a 31-12-96

Credit Andorrà (grup 'La Caixa')	454.942
Banc Inter. Banca Mora (grup BBV)	379.828
Banc Agrícola i Comercial	221.037
Banca Reig	145.923
Caixa de Pensions (grup 'La Caixa')	125.558
Banca Privada d'Andorra (grup Schröder)	64.771

Font: 'ANUARI SOCIOECONÒMIC 1997' DE BANCA PRIVADA D'ANDORRA

OFICINES BANCÀRIES PER 1.000 HABITANTS (a 31-12-97)

Catalunya	1,18
País Valencià	1,01
Illes Balears	1,30

Països Catalans*	1,13
Estat espanyol	0,95
Unió Europea	0,48

* Sense Andorra, la Franja de Ponent i Catalunya Nord

Font: 'ANUARI COMERCIAL D'ESPANYA 1999' DE LA CAIXA DE PENSIONS

CONCENTRACIÓ BANCÀRIA

(Índex d'Herdindhal)

	Abans BSCH	Després BSCH
Illes Balears	0,1282	0,1541
Catalunya	0,1291	0,1765
País Valencià	0,1223	0,1696
Estat Espanyol	0,1214	0,1856

(Com més alt és l'índex, el grau de concentració és major; l'índex 1,0 significaria que totes les oficines bancàries pertanyen a un sol grup bancari.)

Font: INSTITUT D'ANÀLISI ECONÒMICA DEL CSIC, AMB DADES DE L'ANUARI ESTADÍSTIC DE LA BANCA ESPANYOLA, 1997